

15

Փայտ

ՕՐԱԹԵՐԹ

15

Փայտ

Հայրենիք, ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է Գօլտի և գաւառաց համար 7 արծաթ մեծիտ կանխիկ: գաւառական քաղաքներէն Թաւրիսէն Թաւրիս մինչև Երևան և Երևանէն Երևան: Երևանէն Երևան: Երևանէն Երևան:

Լրագրային վերաբերեալ գիր կամ համակ պետք է ուղղել տ. Տեր-Խմբագիր Ռիգա փողոց խան Բ. 14: Խմբագրութեան ուղղակի գիր կա չը տրուիր: Ծանուցման առջը մեկ անգամի համար 3 դրոշ է: Կանխիկ ամսական համար տակաւորութիւն կը լինայ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿ

Բ.

ՉՕՎ ԸՆՏՐԵՆԻ ՏԵՆԱՊԱՀ

Մէկ խոսքով մեր Տեղապահը լինելու է քաղաքագէտի չափ վարչագէտ, իմաստասիրի չափ բազմահմուտ, և լեզուագէտ, առողջապահ, իւր և օտար սկզբնական օրէնքներէն անտուժաբանութեան ծանօթ, անարժանի չափ անգիտելի և օտար դաստիարակութեան հմուտ, քաջակիր, բանաստեղծի չափ վառվառ: Երբեք միայն իւր քնարին կամ երգոց բոցերով արծարծէ ի մեզ ձիրքերն կամ խանձէ կիրքերը: Ճարտասանի չափ եռանդուն, պերճախօս որ իւր լեզուի շանթերով մեր լեզուի վրէժներէն անկասկածաբար անհաղթելու ամբարձող բարձրաձայն մարտնչողը և մեր մարտի մղձաճկուտ մթնոլորտին իւր ինչ ինչ ապականարար տարրերէն: Քրիստոսի աշակերտին պէս լինելու է հեզ, անյիշատակ, հօր պէս հօգածու, մօր պէս գթոտ, բարեկամի պէս մտերիմ, սիրելոյ պէս գիւրազակի, քաղցր, փափաքելի և փնտռուելի: Միշտ Ազգին շահն անհատին շահէն վերադաս և նախապատիւ ընտրող: Այս կամ այն բարեկամին նկատմանց համար օրինաց արգելքներէն չը նենգող, միշտ նկատումները ճշմարտութեան հետ համաձայնելու տրամադիր և գործող: Իւր շուրջը բոլորող վերին և ստորին պաշտօնէից սաղարանքէն և թելադրութենէ դիւրախաբ լինելու չափ նահապետական բարեմասնութենէ (գուն ըսէ անմասնութենէ) վեր լինելու է:

Ըստ որում Ազգին բարձրագոյն կառավարութեան ներկայացուցիչ կամ նոյն իսկ ինքն պիտի լինի Ազգային վարչութիւնը, և ըստ որում գերագոյն և կատարեալ վարչութիւն այն է որ գիտէ վարել վարելները, ըստ հարկին և պէտքին, հրահանգներով, յանդիմանելով, տեղափոխելով, վերցնելով, իջեցնելով, քաշելով, օղողելով, վերջապէս ի բռն ունելով զանոնք, պարտի ազգին բարձրագոյն պաշտօնեայն, բարձրագոյն տաղանդն և բարձրագոյն առաքինութիւնն իւր անձին վրայ միալուծ բերող անձ մը լինի, որպէս զի իւր գաղափարներն ալ անհաղթ լինելու չափ զօրեղ և ընդուն

նելի լինի, և կարենայ վարել իւր ձեռքը կարգեալ վարչութիւնները:

Իրաւ է թէ տաճկաց սատրապմանքուն պէս և մեր Պատրիարքոս Տեղապահոցներն ալ ընդհանրապէս կընտրէինք այն կարգի եպիսկոպոսներէն որոնք իրենց մօզը գաւառական Առաջնորդութեանց մէջ ճերմկեցուցեր էին, անբասիր (իբրև անգործ) կեանք մը վարել էին, Աւետարանին և Աստուածաշնչին կամ հայրապետաց դէմ ցոլտիւ կամ նշանակեցիւ չափ չէին մեղանշած, բայց այժմ մեր փնտռածը բախտ չէ տաղանդ է, թէ և մեր երկիրը տաղանդի երկիր լինելէ աւելի բախտի երկիր լինի: սակայն մենք որ փոքրէն Ասիոյ քաղաքակրթեալ ժողովրդոց յառաջապահն ըլլալ կը պարտաւորուինք:

Չափ նախապաշարուած վեր իմաստասիրական գէթ անձուկ սեղանաբարութիւն մ'ունին, որոյ համար բարին փնտռելու հետ խելացին ալ փնտռելու ենք, զի յաղթանակն և ապագան միշտ խելացին է: և ոչ ապագէն մարդուն որդին ալ կըսէր, «եղբորդ միամիտ իբրև զԱղանիս և խորագէտ իբրև զՕձա»: Եթէ տղանիկան միամտութեան վրայ օձական խորագիտութիւն չը յաւելունք, աշխարհս թողելու և իմ կամ Կոստանանապատը քաշուելու ենք, և քաղաքակրթ կենցաղ մը վարելու տեղ խոտաճարակ մենակեացներու կեանքը վարելու ենք: Իրաւ է որ ինչ ալ ընենք, ըստ որում եկեղեցական ժողովուրդ մը, կրօնական Ազգ մ'ենք, անխախտ լինենք է որ կրօնական բարձրագոյն դասէն ընտրուի Ազգին բարձրագոյն պաշտօնեայն, բայց ընտրուած կրօնականն ալ լինելու է այնպիսի մի հատընտիր եկեղեցական՝ որ դէթ լը մեծանունն ալ խորդին գործոց տեղակ, նորա պաշտօնավարութեան օրով բոլոր Ազգին վստահութեան ալժանցած ազգային գործեր, պարտքեր կատարած լինի: մեր և օտար կառավարութեանց մեզ նկատմամբ ունեցած որամտորոշութիւնները կանխագիտող հայկական դիւանագիտութեան վերին բոլոր երևոյթները իրենց բոլոր գոյներով ճանչող, և զայն ազգային շահուց հաւատարմութեամբ աւանդաբար և յառաջդիմաբար շարունակող: Ա և է առավարական կամ

դեպքանական, կամ ուրիշ քաղաքագիտական մարմնոյ մը ներկայացած տան կարող լինելու է ինքնին առանց թարգմանի գիւղանագիտական և է բանակցութիւն մ'ընել վայելուչ ոճով: և այս տեսակ բարձրագոյն պաշտօնեայ մ'ընելու համար ի զուր չթափառենք, ոչ Արմաշու Չարխափանին մէջ, ոչ Հրէաստանի, Սաղիմի պարիպներուն մէջ և ոչ դաւառ: փնտռելու ենք զայն Պօլսոյ մէջ: գաւառ մը լուիկ մնչիկ մնալը բաւական ապացոյց չէ եպիսկոպոսի մը՝ որ այդ բարձրագոյն պաշտօնին կոչուիլը իրաւունք կամ արժանիք ստանայ: այլ է խելօքութիւնը, այլ է խելացիութիւնը: զոր օրինակ խելօք է Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Պօղոսեան: խելացի է ուրիշ Գրիգորիս մը: և առանձնապէս Գրիգորիս են ազգային ներսփոխանք թէ և որոնք վարչական իրենց քուէն կան: Իսկ այս կամ այն եպիսկոպոսին ծախելու չեն ինչպէս կը զրուցուի: Գուէն արժանութեան համար չեն: Գուէտուփն կըրնայ ծնիլ տեղապահ մը: բայց մտածելու է որ այդ Տեղապահը երեսփոխանութեան կամ վարչութեան համար չէ: այլ ժողովրդեան համար: հետեւապէս ժողովրդական կամ ժողովրդականացած արքեպիսկոպոս մը լինելու է: որպէս զի իւր իշխանութեան դէմ չգտնէ գրգռեալ ժողովուրդը և կարող լինի մխիթարել իւր այլ և այլ հմայելի ձիրքերով սիրելի և մեծանուն Պատրիարքէ մը զԸրկուած աւարաբաղդ ժողովուրդ մը:

ՕՏԱ

ՆԵՐՔԻՆ

Փարիզէն հասած վերջին տեղեկութիւնը կը ծանուցանեն թէ ծխախոտի մենավաճառի ելմտական սկզբունքը վերջնապէս ընդունուել է: Կերելի թէ այս գործին մէջ շահ ունեցող երեք զլխաւոր մարմիններ, որք են կառավարութիւնը, տրեխտեարը և մենավաճառի ընկերութիւնը համաձայնեցնել են: Օսմանեան պաշտան, Պէրիին պաշտան, Վիէնայի պաշտան և Քրիէթի Անսթալ վերոյիշեալ ձեռնարկութիւնը գործադրելու համար իրենց դրամական ոյժը միացուցել են: Ամբողջ դրամական յոյժը պիտի ըլլայ հարկեր միլիոն ֆրանք: Վերոյիշեալ ծրագիրը որ վէճեմտօրօք պէտի

նախագահութեամբ կողմնաշարժումը յանձնա-
խմբէն ըննուելու և ընդունուելու է, այսօր
վաղը նախարարաց ժողովոյ ատենին՝ յե-
տոյ ալ կայսերական հաւանութեանը
պիտի ներկայացուի :

— Զօրապետ Կուրքօի տիկինը որ վը-
լատմիր շոգենաւով ուրբաթ օր մեկնե-
լու պատրաստուած էր, օդին գէշու-
թեան պատճառաւ ճամբորդութիւնն ու-
րիշ աւուր թողուց :

— Տիկին Քամոնտօ փարիզէն 250 ծը-
րար կտաւ և 400 վերմակ զրկեր է թէ-
քիր-Սէրայի հրկիզելոց բաժնեւու հա-
ւար :

— Եգիպտոսի վերջին դէպքին պատ-
ճառաւ ութը հազար հոգի Սալթա փա-
խած էին :

Ասոնց մեծագոյն մասը որոց շատը
մալթազ էն, վերստին Եգիպտոս դարձեր
են :

— Բազմաստորագիր հանրագիր մը
ներկայացուել է Պ. Կլաւտսթօնի որ Անգ-
ղիոյ կառավարութեան առ Արապի գը-
թութիւնը կը խնդրէ :

— Եգիպտոսէն մեկնող անգղիական
աւաջին զօրաբաժինը Վուվիշ ելեր է,
Ժողովարդը մեծաւ համակրութեամբ
ընդունել է :

— Պատերազմական տոննի աւաջ
դատուելիք բանտարկելոց ցանկը Պ. Մա-
լթէթի յանձնուել է որ, 113 անուն կը պա-
րունակէ :

— Եգիպտական լրագիր մը կը ծանու-
ցանէ թէ Եգիպտական զօրաց թիւը 10,
000 անոսի ուսումնասիրութեան մասնակցութեամբ
կառկած իր սպայները և զինուորները :

— Անգղիական քանի մը լրագիրներ,
կը գրեն թէ Ուօլթըլէյ զօրապետը «լրտ
Ուօլթըլէյ Եգիպտոսի» և Սէյմուր ծովա-
կալը «լրտ Սէյմուր Աղէքսանդրիոյ» տիտ-
ղոսը պիտի կրեն :

Իսկ Թայմզ կըսէ թէ լրտ Սէյմուր
«պարոն տ'Ալօսթէր» պիտի կոչուի :

— Երբ Անգղիոյ խորհրդարանը վե-
րըստին բացուի, կառավարութիւնը պի-
տի առաջարկէ եղբոր անգղիական ազգին
շնորհակալութիւնը քուէարկել առ ծո-
վակալ Սէյմուր, Ուօլթըլէյ, Վիլիս և
Համլէյ զօրապետս, և Եգիպտոս ար-
շաւող բանակին :

— Կաղէթ Էթիօպիէն լրագիրն ալ կը գը-
րէ թէ Եգիպտական բանակին թիւը 11
հազար պիտի ըլլայ, անգղիացի և ե-
գիպտացի սպայներու հրամանին ներքեւ
փոխ-սպայները ալաւնիացի, տաճիկ
կամ պուլղար պիտի ըլլան, ժամտարման
թիւն ալ 1500 :

— Զուլեգիբիոյ կառավարութիւնը Ե-
գիպտոսի համար զինուորագրութիւնն
արգելել է :

— Սրբ Ուօլթըլէյ հոկտեմբեր 13 ուր-
բաթ օր Ապտինի պալատան մէջ բոլոր
նախարարաց և բարձրագոյն պաշտօնէից
մեծ կոչուեց մը տուել է :

— Տէյլի-Նիւս կը ծանուցանէ Ս.
Փէթրասպուրկէն 8 թուով զարնուած հե-
ռագրի մը համեմատ թէ Թրանսպէքա-

լի (Սիւեյեան Սիպիւրիա) դաւառին կա-
ռավարիչը քաղաքական յանցանորի մը ձե-
ռամբ զէնքով սպաննուել է :

— Վիէնայէն Թան լրագիրն կը գրեն
թէ Պիզմարը իշխանը Անգղիոյ խորհուրդ-
տուել է որ Եգիպտոսի ճակատագրին
մէջ շահ ունեցող տէրութեանց և զխա-
ւորութար Գաղղիոյ և Տաճկաստանի հետ
համաձայնի, և յետոյ եւրոպական տէրու-
թեանց հետ համաձայնութիւն հաստա-
տելու աշխատի :

— Տըպլինի Սէն-Ժիւստ կոմսութեան
մէջ ուր ծնած է զօրապետ Ուօլթըլէյ,
փառաւոր արձան մը պիտի կանգնուի
ի յիշատակ Եգիպտոսի յաղթողին, Այս
պարծին համար հանգանակութիւն բաց-
ուելով, մինչև ցարդ 25,000 ֆրանք հա-
ւաքուել է :

— Ֆրէտէրիք տը Հէս իշխանը ուր-
բաթ օր մայրաքաղաքէն մեկնեցաւ, Յու-
նաստան, Իտալիա և Սպանիա այցելելէ
վերջը Գերմանիա պիտի վերադառնայ :

— Կարնայ ամրութեանց յանձնարարին
նախագահ Շէհապ փաշա ամրութիւնն
ները շուտով աւարտելու համար Լեծ
փոյթ կը տանի, Նոր ամրութիւնը վեց
զունազան կէտերու վրայ շինուած են և
լինելու մօտ են :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բնիկ Արապկերցի Համալեան Յովհան-
նէս անուն անձ մը Արապկերի գաւառա-
կան վարչութեան կողմէն իբրև խելա-
գար և անոր ու անօգնական Պատրիար-
քոսանի միջոցաւ Ազգ. Հիւանդանոց ղըր-
կուած ըլլալով, մայրաքաղաքս պանդըխ-
տող 16-17 տարակերցի ազգայինք իրաց
վիճակին տեղեկանալէ վերջը բողոքա-
գիր մը մատուցեր են Պատ. Հոգաբար-
ձութեան, ըսելով թէ Համալեան Յով-
հաննէս անուն անձը որ իբր խելագար
Հիւանդանոց ղրկուած է, ոչ խելագար
է և ոչ անկարող. Ժառանգական խելա-
րոյ մը պատճառաւ Արապկերէն Պօլիս
ղրկել հարկ դատուած և այս կամ այն
ազգեցութեան շնորհիւ Հիւանդանոց
ղրկուած է. կարողութեան տէր եղբայր
և հարուստ ազգականներ ունի որոց մէկ
երկուքը մայրաքաղաքս կը գտնուին :

Բողոքարկու ազգայինք որքին և աղ-
քատին սահմանաւ անձը ուրիշ մը չը
կերցնելու նախանձախնդրութեամբ կը
կը բողոքեն Արապկերի գաւառ. վարչու-
թեան և ուրիշ նախաւոր անձանց դէմ
որոնք ճշմարտութիւնը ծածկելով Պատ-
րիարքարանը և Հիւանդանոցի Հոգաբար-
ձութիւնը խաբելու ջանացեր և դժբաղ-
դարաւ յաջողեր են :

Հետեւաբար բողոքարկուք կը խնդրեն
որ սոյն դէպքին շնորհիւ կատարէ
Հոգաբարձութիւնը արժանահաւատ ան-
ձանց միջոցաւ և արժանն անօրինէ յօ
դուստ Ազգ. Հիւանդանոցի :

Հոգաբարձութիւնը խնդրուած քըն-
նութիւնը կատարելով, Հիւանդանոցի
բժշկաց ձեռամբ տուգեր է թէ Հա-
մալեան Յովհաննէս ըստուած անձը արդա-
րեւ խելագար չէ և եթէ այդպիսեաց

խելագար անունը տալ հարկ լինի, հա-
րիւրաւոր յիմարանոցներ ալ շինուին,
դարձեալ բաւական չեն կրնար ըլլալ :

Ուստի Հոգաբարձութիւնը իրաց վի-
ճակը Պատրիարքարան տեղեկագրելով,
ծանուցեր է թէ Ազգը Համալեան Յով-
հաննէսի որ խելագար չէ, ձրի հաց կեր-
ցնելու ժամանակ չունի, և խնդրեր է
որ Ազգ. Պատրիարքարանը հարկ եղած
անմիջական տնօրէնութիւնն ընել բարե-
հաճի :

Շատ ցաւալի է որ գաւառական վար-
չութիւնք խաբէական միջոցներով Պատ-
րիարքարանը և Հիւանդանոցի Հոգա-
բարձութիւնը իրենց շահուն կամ կրից
գործիք ընելու կը յանգչին ի մեծ վը-
նաս Հիւանդանոցի և ի նախատինս իւր-
եանց պաշտօնական դիրքին :

Ազգ. Պատրիարքարանը պարտաւոր է
կարծեմք Արապկերի գաւառական վար-
չութեանէն բացատրութիւն պահանջել և
հարկ եղած պատիժը տնօրինել որոց որ
հեղինակ եղած են սոյն խաբէութեան,
եթէ արդարև ստոյգ է վերոյիշեալ պատ-
մութիւնը :

Ամեն. Ներսէս սրբազանի անուան տո-
նախմբութեան տաթիւ շաբաթ և կիրա-
կի օրերը աղգային և օտարագրի բարձ-
րաստիճան անձինք, եպիսկոպոսներ և
պաշտօնական մարմիններ խաղաղ եր-
թալով, Ն. սրբազնութեան տօնը շնոր-
հաւորեր են :

Ատենապետաց դիւանը Բերայի աղ-
ջալէ և Վալի-Սէյի Ուրաղաբի Էրնե-
րոյն կարգադրութեան համար գումա-
րելով, յետ բաւական վիճաբանութեան
որոշեց Բերայի թաղապետութեան բո-
ղոք բառնալ, քանի որ տրուած գու-
մարը (2500 ոսկի) կալուածին բուն ար-
ժէքէն շատ նուազ է :

Ատենապետաց դիւանը վերստին նիստ
պիտի ընէ այսօր :

Երուսաղէմի Ամեն. Ս. Պատրիարքը
բոլորովին ապաքինած և բժշկական դար-
մանք դադարած լինելով, Ն. սրբազնու-
թիւնը յառաջիկայ շաբթու հանգանա-
կութեան գործին գլուխը պիտի անցնի,
ղոր ոկսած սակայն վերահաս հիւան-
դութեան պատճառաւ դադարեցուցած
էր :

Երուսաղէմի կալուածոց տեսուչ Գեր-
թարութիւն եպիսկոպոս վեհապետեան
կալուածական խնդրոյ մը պատճառաւ
Եաֆա իջեր և քանի մ'օր հոն մնալէ
վերջը Երուսաղէմ վերադարձեր է :

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Իսմայիլիա 21 հօկտ.

Հոկտեմբեր 11 էն մինչև 20 Սուէիշի
ջրանցքէն վաթուսն և հինգ շոգենաւ
անցան, ասոնց հաջորթը մէկ միլիօն եր-
կու հարիւր երեսուն հազար ֆրանքի կը
հասնի :

Գահիրէ 21 հօկտ.

Անգղիացի վաստաբանը այսօր Արա-

պիտի հետ տեսնուելով, Արապի իւր թուղթերը փաստաբանաց յանձնեց :

Փարիզ 21 հուլիս :

Երեսփոխանական և ծերակուտի խորհրդարանները նույնպէս 9 ին պիտի բացուին :

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Վազըթ կըսէ թէ Անգղիոյ մէջ դիւանագիտաց խումբ մը կայ որ կուզէ թէ Անգղիոյ թուրքիոյ հետ միայն համաձայնութեամբ լուծէ եգիպտական խնդիրը : Այս խումբին գլխաւոր անդամներէն մին՝ Պ. Քազօլէթ տետրակ մը հըրատարակեր է եգիպտական խնդրոյն վրայ : Յիշեալ տետրին մէջ յանձնարարուած է որ Անգղիոյ և թուրքիոյ համաձայնութեամբ լուծուի եգիպտական խնդիրը :

— Դարձեալ Անգղիոյ մէջ խումբ մը կայ, կըսէ Վազըթ, որ Միթինկներ կը գումարէ խնդրելու համար կառավարութենէն որ Արապի չը կախուի :

— Անգղիական գետնապատան կողմանէ նոր ծանուցադիր մ, ևս ղրկուեր է Բ. Դրան :

— Պրուսիոյ նախորդ կուսակալ Ահմէտ Վէֆիդ փաշայի քննութիւնն սկըսեր է : Դատական գործոց նախարարին կողմանէ ղրկուած պաշտօնակալը վիւսյէթին գանձապահը հսկողութեան ներքեւ առեր և սնտուկն ու տոմարները

կնքեր է : Կուսակալին դէմ շարունակ գանդաւաններ կը հասնին եղեր :

— Սոյոգ տեղեկութեանց համեմատ, Բ. Դրան և Պուլիտերի միջև կեցած իրաւասութեան խնդիրը վերջնապէս և հաստատապէս կարգադրուեր է :

— Քուրպան-Պայրամի ասին աւթիւ վեհ. Սուլթանը քառասունի չափ բանտարկելոց ներում չնորհեց :

— Ահմէտ Վէֆիդ փաշա երեկ մայրաղաք հասաւ :

— Աղէքսանդրիայէն Քօթափօնտանս Փօլիթիք լրագրին կը գրեն թէ Շէրիֆ փաշա Եգիպտոսը բոլորովին Անգղիոյ ազդեցութեան ներքեւ դնելու գաղափարին հակառակ լինելով, նախարարաց ժողովոյ նախագահութենէն հրաժարեր է :

— Խըտիվին հրամանաւ առևտրական փոխանակադրոց պայմանաժամը երեք ամիս երկարէր է : Խըտիվին սոյն հրամանը տէրութեանց հիւպատոսներուն մեծագոյն մասէն ընդունուեր : և միայն Ռուսիոյ, Ամերիկայի, Փորթուգալի և Տանիմարգայի տէրութիւնք այս մասին պատասխան չեն տուեր :

— Արապի հարցաքննելու պաշտօն ունեցող մասնախումբը յայտարարեր է թէ Արապի գաւտելու համար մէկ շաբաթու մէջ պատերազմական ատեան չը կազմել անհնարին է :

Այս յետաձգումը անգղիացի փաստաբանաց ղԱրապի պաշտպանելէն առաջ եկած է :

— Եգիպտական կառավարութիւնը անգղիական հիւպատոսին գիր մը գրելով, յայտարարեր է թէ Արապին անգղիացի փաստաբաններուն քանի որ պիտի յանձնուի, աւելի լաւ է զանկալ բոլորովին Անգղիոյ յանձնել :

— Եգիպտոսի անգղիական ընդհանուր հիւպատոս սըր Մալթթ Եգիպտոսի այլ և այլ տեղեր գտնուող փոխ-հիւպատոսներուն յանձնարարեր է որ իրենց պաշտօնը շարունակեն և բանտարկելոց հետ աղէկ վարուին :

Այս մասին Խըտիվին կողմանէ ևս Եգիպտոսի կառավարչներուն պէտք եղած հրամանը տրուեր է :

— Եգիպտոսի պատերազմական ատեանը առժամայ կերպով դատաւորաց սրահը պիտի գումարի նախ Արապի յետոյ Մահմետ Սամիհ, Թուրքա և Ալի Ֆէհմի և Մահմետ Ֆէհմի և Սաիա Գանտիլ և Բահմի փաշաները հարցաքննելու համար :

Ա. Զ. Դ

Անգղիերէն, ռուսերէն, պուլղարերէն և յունարէն լեզուաց ըստ բաւականին տեղեակ երիտաւորդ մը որ կարող է միանգամայն կառավարչի պաշտօն վարելու, պատրաստ է ազգային վարժարանի մը մէջ պաշտօն մ'ընդունելու :

Ուզողը պէտք է գիմէ Պահճէքաու իքիքարուլուի դեղարանը :

— Առտուած իմ, ըսաւ կինը, այդքան վտանգ կայ :

— Ինչո՞ւ համար :

— Բօլանի տուտը հրամանդ լեցի :

— Լաւ . ահաւասիկ դրան ետեւէն լսելուն արդիւնքը . . . Կօհիէն ինչ եղաւ, նայինք :

— Չեկաւ :

— Կինը :

— Անիկա եկաւ :

Պօնաբարթ ժողէֆինի ձեւքը թողուց և սրտհ մը տուաւ : Տիկին Կօհիէ միտ մինտիկ և գունաթափ նստած էր :

— Նախապէսը չպիտի գայ, հարցուց Պօնաբարթ :

— Անկարելի եղաւ գալը, զօրապետ, պատասխանեց տիկին Կօհիէ :

Պօնաբարթ անհամբերութեան շարժում մ'ըրաւ :

— Բայց անպատճառ պէտք է որ գայ : Դրեցէք իրեն թէ կապտեմ . նամակը ես ղրկել կուտամ :

— Շնորհակալ եմ, զօրապետ, կրկնեց տիկին Կօհիէ, ես մարդ ունիմ, անոնք կարող են տանիլ :

— Դրեցէք, աղնիւ բարեկամուհիս, դրեցէք, ըսաւ ժողէֆին :

Եւ նախադահին կնոջ գրիչ, մելան և թուղթ տըլաւ :

Պօնաբարթ այնպէս կեցած էր որ կնոջը ուսին վըրայէն գրածը կարդալու կարող էր :

— Տիկին Կօհիէ աչքերն անոր վրայ սեւեւեց :

Պօնաբարթ խօնարհելով քայլ մը ետ քաշուեցաւ :

Տիկին Կօհիէ գրեց :

— Եթէ Հնդից կառավարութիւնը հրաման ընէ ինծի, խնդրարներու դէմ պիտի շարժիմ ոյք և լինին :

— Այսպէ՞ս . . . բայց միթէ ես փառասէ՛ր եմ, ըսաւ Պօնաբարթ :

Պէրնատթ ժպտեցաւ :

— Կը խոստովանիմ, պատասխանեց նա :

— Ուրեմն զիս չէք ճանչեր, ըսաւ Պօնաբարթ . ես ալ իմ քաղաքականութիւնն ունիմ . և եթէ բան մը կայ որուն կը փափաքիմ, խաղաղութիւն է այն : Ահ, սիրեցեալդ իմ, Մալմէզօն յիսուն հազար ոսկոյ կալուածով, և մնացած բոլոր բաներէն կը հրաժարիմ : Դուք չէք ուզեր ինծի հաւատաւ . կը հրաւիրեմ զձեզ . որ երեք ամիսէն գաք զիս տեսնէք . և եթէ հովաւական կեանքը կը սիրէք, եկէք մէկտեղ վարենք : Ինչ որ է, կրկին տեսութիւն, ժողէֆին հետ հօս կը թողում զձեզ, և թէև մերժեցիք, սակայն դարձեալ թիւլըրի կոպտեմ ձեզ : Տեսէք, մեր բարեկամները ինչ անհամբերութեան մէջ են :

Այս միջոցին «Կեցցէ Պօնաբարթ» կը պօռային :

Պէրնատթ թեթեւ դեղնութիւն մը դգեցաւ :

Պօնաբարթ անոր դեղնութիւնը տեսաւ :

— Ահ, նախանձո՞տ մարդ, ըսաւ ինքնիրեն . ասիկա Սպարապի մը չէ, այլ Աթենացի մ'է եղեր :

Եւ յիշաւ Պօնաբարթի ըսածին նման բարեկամները դուրսը անհամբերութեամբ կապաւէին :

— Հրամանագրին հրատարակուիլը ժամ մ'եղած էր . անկէ է վեր սրտհ, նախասենեակ և պաշտօնատան բակը բազմութիւն լցուած էր :

Պօնաբարթ սանդուխին գլուխը առաջին անգ

مسافر خانہ عری
HOTEL INTERNATIONAL N. 10
ΞΕΝΩΝΑ ΙΕΘΝΗΣ
ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀՈՒՐԱՆՈՑ

Այս հիւրանոցն հաստատուել է Մահ-մուտ-փառանքի վարի կողմը կամրջին մօտ, Հաճի-Կէօչէքի մզկիթին դէմը Մօլա-թաղը փողոց թիւ 10. Կապահով մաքուր ու յդաւէտ է, և գիներն չափաւոր. ընտա-նիք ալ կրնան հանգիստ ընել. ունի ճա-շարան և օրհարան մը՝ ամեն ազգի լրագրերով զարդարեալ. Պօլսոյ Մէջ աշխարհի հիւրանոցի մը նմանը չկայ, վերջապէս ըստ ամենայնի գոհ կըլլան յաճախորդք։ Ապտ - Իւլ - Ճէիլ

ՃԷՆԱՊԸ ԱՇԲ

Սոյն հետաքրքրաշարժ եւ քեղեցկահիւս վիպասանութեան առաջին եւ երկրորդ հա-տորը անկէց առաջ հրատարակուած ըլլալով, հիմակ երրորդ հատորն եւս ի լոյս ընծայուե-ցաւ (Մէքմուլայի Հալաթիս) լրագրոյ տպարա-նէն Հայերէն մաքուր տպագրութեամբ եւ առճկերէն լեզուաւ։

Կը գտնուի մասնաւորապէս կամրջի գլուխ Կոնճի Պօղոս աղային խանութը, նոյնպէս Բե-րա ծխալոճառացի եւ բոլոր ձեռքէ լրագիր ծա-խողաց քով։ Գին 12 դահեկան։

ԳԻՋԱԿԱՆ ԱԽՏԵՐՈՒ ՀԵՏԵՒԱՆՔ

Սոյն սլառուական գործը որ գաղղիացի մե-ծանշակ բժիշկ Թիւրոյի երկասիրութիւնն է մարդկային ընկերութեան սերմը չորցնող գի-շութեան վրայ կը խօսի ամէն հասակի ընթերց-ման արժանի գիրք մ'է եւ կը ծախուի ամեն գրավաճառաց քով գին 6 ղրուշ։

ՏԵՐ-ԻՄԲԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Միգա-փաշա Խան քիւ 14

Փ Ա Ն Ա Ս Է

ԴԵՂ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՒ ԴԵՂ ՄԱՄԱՐԱՑԻՈՅԷ

Պր ծախուի Միլանեան եւ Լնկերաց Ամերիկեան վաճառատունը ի Ղալաթիա Կ. Պօլսոյ։ Փանասէն իւր օգտակարութեամբն, ինչպէս Ամերիկայի եւ Եւրոպոյ, նոյնպէս եւ Թուրքիոյ ալ եւ այլ կողմերը մեծ ընդունելութիւն գտած է։

Փանասէն գեղացւոյն եւ գաւառացւոյն բժիշկն ու բարեկամն է, եւ մեծ օրհնութիւն մը համարուած է այն տեղերուն համար ուր բժիշկ ու դեղ եւ դարման հազիւ կը գտնուին։ Փանասէն բուժեղէններէ բաղադրեալ լինելով՝ բոլորովին անվնաս է։ Փանասէն այրածին ցաւը կ'առնէ ու քիչ առենի մէջ կը բուժէ։ Նոյնպէս եւ մարմնոյն կտրուած ու ճմլուած տեղե-րուն ցաւն ու բորբոքը չուռով կ'անցնէ։

Ջղային, յօղային եւ ոսկրային ռաւաթիկ ցաւերը բուժելով՝ առնապէալ կը հան-դարեանցնէ։ Ստամոքսի, փորի եւ աղեաց ցաւերը կը կտրէ ու պաղէ յառաջ եկած դժուարու-թեանց առաջը կ'առնու։

Փանասէն անկախ աստիկ ցաւերը չուռով կը բուժէ։ Մարմնոյն կտրուած կամ վիրա-ւորեալ կողմերն անպատ փանասէ քսելով չուռ կը բժշկուին ու կը գոցուին։ Փանասէն մը բժշկէ նաեւ փորհարութիւն, թանձր, հազ, ջերմ, կոկորդի բորբոք եւ ուռեցք, մէջքի ցաւ եւ այլ զանազան ախտեր, որոց սկզբնապատճառը գրեթէ նոյնն են։ Այսպէս կը վկայեն շա-տեր, որք փորձած են։ Ընտանիք իրենց տան մէջ ու պանդուխտք եւ ճանապարհորդք իրենց մօտ փանասէ պահելով եւ յանկարծական դժուարութեանց առեն գործածելով՝ մեծ օգուտ կը քաղեն եւ ծանր հետեւանաց առաջը կ'առնուն։ Փանասէն հեղուկ է, որ թէ՛ մարմնոյն վրայէն քսելով եւ թէ՛ խմելով ալ բժշկութիւն կը գործէ։

Գործածութեան կերպը հետն է։ Գլխաւոր վաճառատնդին է, Ղալաթիոյ Ենէի-ճափի զրոն Կից Միլանեանին Ամերիկեան վաճառատունը, նաեւ մայրաքաղաքի գեղադործաց քով ու գա-ւառներն ալ կը գտնուին։

Գամ Սէպտեմբրիանի զնգապետին հանդիպեցաւ։

Տրակեմնեբու իննեբորդ վաշտին կը հրամայէր։

— Դո՛ւք էք Սէպտեմբրիանի, ըսաւ Պօնաթարթ. և ձեր մարտիկներն ո՛ւր են։

— Վիքթուար փողոցին վրայ պատեղազմի նման շտրուած են, զօրապետ։

— Աղէկ կարգաւորեալ են։

— Սքանչելի կերպով։ Տասը հազար փամփուշտ զոր տունս պահած էի, անոնց բաժնեցի։

— Այո. բայց փառիզի հրամանատարին գիտու-թեամբը դուրս կրնային հանուել։ Դիտէ՛ք որ ձեր նա-ւերն այլեցիք Սէպտեմբրիանի։

— Ձիւ ձեր նաւակին մէջն առէք, զօրապետ. ես ձեր բաղդին կը վատահիմ։

— Ձիւ Կիսարի տե՛ղ կը դնես, Սէպտեմբրիանի։

— Հեռուէն մարդ այնպէս կը կարծէ Ձեր պանդոկին բակին մէջ քառասուննի չափ սպայ կայ ա-ռանց թռչակի զորս Հնգից կառավարութիւնը տարիէ մ'ի վեր գրկեց. յոյսերնին ձեր վրայ է զօրապետ. և ձեզի համար մեռնելու պատրաստ են։

— Լաւ. քու զնդիդ գլուխը գնա և վերջին ող-ջայնդ տուր։

— Վերջին ողջոյն. ինչո՞ւ համար զօրապետ։

— Կիսաբաժնի մը վրայ տիրի զրկեմ. Օ՛ն։

Սէպտեմբրիանի անգամ մ'ալ կրկնել չը տուաւ։ Պօ-նաթարթ իւր ճափան շարունակեց։

Սանդուխին վարը Լըֆէպրի հանդիպեցաւ։

— Ես եմ, զօրապետ, ըսաւ Լըֆէպրը։

— Դո՛ւն ես . . . և զինւորական 17րդ զօրաբա-ժինն ո՛ւր է։

(3)

— Ձանիկա շարելու համար պաշտօնակոչութեանս կ'սպասեմ։

— Բայց տակաւին չանուանեցա՛ր։

— Հնգից կառավարութեանն այո. սակայն օրով-հետեւ մատնիչ չեմ, ուստի իմ հրաժարականս ղրկեցի, որպէս զի գիտնայ թէ իմ վրայ չկրնար վստահիլ։

— Եւ որպէս զի քեզի վատահիմ, կուզե՞ս որ անուա-նեմ զքեզ։

— Այո։

— Շուտ Բօլան, պարապ վկայական մը առ, զօ-րապետի անունով լեցուր, որպէս զի անունս միայն դնեմ։ Ձիւն վրայ կատորագրեմ զայն։

— Ահաւասիկ այս տեռակ բաներն են որ բարի կը կոչուին, ըսաւ Լըֆէպրը։

— Բօլան։

Երկուստարդը որ հնազանդելու համար քանի մը քայլ առած էր, իւր զօրապետին մօտեցաւ։

— Իմ սենեկէս երկհարուածեան զոյգ մը ատրճա-նակ առ և հետդ բեր։ Մարդ չգիտեր թէ իրեն ի՞նչ կը պատահի։

— Այո, զօրապետ, ըսաւ Բօլան. սակայն ես զձեզ չպիտի թողում։

Միայն թէ զձեզ սպաննել տալու պէտք չունենամ։

— Ստոյգ է, ըսաւ երկուստարդը։

Եւ իրենեղած կրկին յանձնարարութիւնը կատա-րելու գնաց։

Պօնաթարթ իւր ճամբան շարունակելու վրայ էր երբ նեղ անցքին մէջ շուք մը տեսաւ։

Ժողէֆինը տեսաւ և անոր չիմեց։